

Sudar brodova

Definicija sudara

Sudar brodova je silovit doticaj (sraz) između dva ili više brodova.

Sudar se **odnosi na sve plovne objekte**, uključujući hidroavione dok su na moru, kao i tegljene brodove i podmornice.

Ne odnosi se na doticaje s obalom ili fiksnim objektima na moru kao što su valobrani, svjetionici, plutače i sl.

→ U tom slučaju govori se o **udaru**

Imaterijalni (indirektni) sudari

Događaju se:

- kada se dotaknu **samo dijelovi opreme** (lanci, sidra, brodice...),
- kada npr. pramčani val nekog broda nanese štetu drugom brodu, a da se oni uopće ne dotaknu.

Propisi koji se odnose na sudare

- **preventivni** – PISNM
- **materijalni** – odnose se na postupke tijekom i nakon sudara
- **procesni** – odnose se na postupke pred sudovima i arbitražama.

Neskrivljeni sudar

Događa se kad se ne može utvrditi krivnja sudionika.

Oni se dešavaju zbog tri vrste razloga:

- **više sile** – događaj izvana koji se objektivno nije mogao izbjeći, predvidjeti ili otkloniti (valovi, vjetar,...);
- **slučajno** – iznenadni kvar motora, upletanje propelera,...
- **neutvrđenog uzroka** – kod većeg broja brodova, kad je nemoguće utvrditi kretanje svih brodova.

Kako se ne može utvrditi krivnja, svatko snosi svoju štetu.

Skrivljeni sudar

Ima dokazanu krivnju na strani jednog ili više sudarenih brodova.

Može se podijeliti na:

- jednostrano, dvostrano ili višestranu skrivljenu;
- s krivnjom u jednakom ili različitom omjeru.

Krivnja

Protupravni (nije pravni) odnos štetnika (onaj koji je učinio štetu) prema posljedicama njegova djelovanja.

Stupnjevi krivnje:

- **zla namjera** – *dolus* – štetnik svjesno planira, djeluje i postize svoju protupravnu nakanu;
- **gruba nemarnost** – *culpa lata* – ponašanje koje nije u skladu s pravilima struke i protivi se zdravom razumu;
- **obična nemarnost** – *culpa levis* – ponašanje koje nije u pravilu struke, odnosno kako ne bi postupio neki drugi prosječan, jednako kvalificiran pomoćnik.

Utvrđivanje krivnje

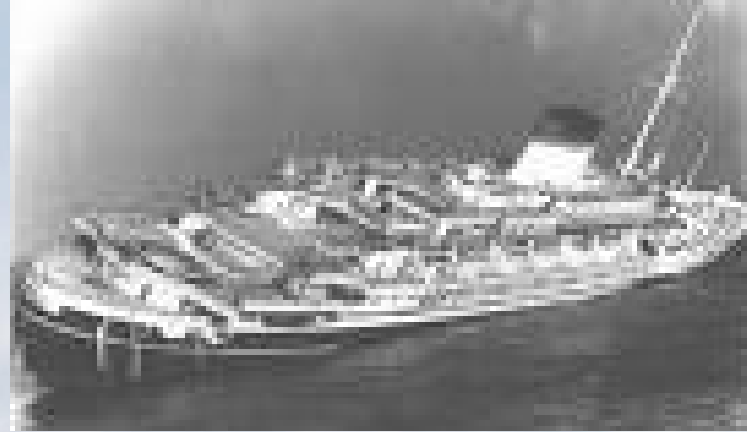
- **nagodbom** – vansudsko rješenje spora koje najčešće rezultira podjelom krivnje, rješava se angažiranjem vještaka ili dogovorom;
- **arbitražom** – najpoznatija je *Committee of Lloyd's Court of Arbitration* ili može biti formirana *ad hoc*, ugovara se pismeno;
- **sudski** – u slučaju da se ne može riješiti nagodbom ili arbitražom.

- **Brod odgovara za sudar i kad je za to kriv postupak peljara.**
- Pod pojmom „brod“ zapravo se podrazumijeva brodar, dakle onaj koji raspolaže brodom.
- Brodar - zapovjednik je dužan spašavati prvenstveno osobe, a onda i brod s kojim se sudario.

Naknada štete - načela

- oštećenome treba nadoknadom omogućiti uspostavljanje stanja kao prije štete – *restitutio in integrum*;
- oštećeni je dužan smanjiti štetu ili umanjiti povećanje štete, a ne smije još povećavati štetu kako bi od sudara imao korist;
- štetnik odgovara za štetu koja se razumno može pripisati njegovoj krivnji

Postupci vlasti

Upravni (administrativni) postupak u lučkim kapetanijama:

- utvrđivanje činjenica
- prijava pomorske nezgode (zapovjednik)
- postupanje po službenoj dužnosti (nije predana prijava)

Krivični postupak:

- temeljem upravnog (smrt, zagađenje,...)

Disciplinski

- kod broдача

Građanski – imovinski

- naknada štete

Dokazana krivnja

➤ **ne postoje pretpostavke o krivnji,**

Dokazna sredstva mogu biti:

- brodske knjige;
- navigacijske karte, plan putovanja (STCW), skice, planovi;
- vještačenje;
- fotografije;
- iskazi svjedoka;
- zapisnici i izvješća.

Iskazi su vjerodostojniji kad su neutralni, tj. od strane osoba s kopna ili drugih brodova, te kad pomorac govori „protiv svog broda“.

Postupak zapovjednika

- spašavanje osoba i broda te stvari na njemu;
- reći drugom zapovjedniku ime i luku upisa svog broda, luku polaska i luku dolaska;
- utvrditi identitet, te luku polaska i dolaska drugog broda;
- voditi dnevnik svih događaja i utvrditi štetu, paziti na brodske dnevnike!
- utvrditi korištenje radara i drugih pomagala; zapisati podatke o tegljenjima i peljarenju
- napraviti skicu sudara, sačuvati originalnu navigacijsku kartu.
- uputiti obavijest brodaru i osigurateljima
- podnijeti zapovjedniku drugog broda protestno pismo
- podnijeti prijavu pomorske nezgode u roku od 24 sata po dolasku u luku (kapetaniji, dipl-konz. predstavniku ili lokalnim vlastima)
- podnijeti drugom zapovjedniku zahtjev za jamstvo za naknadu štete
- zatražiti informaciju o vremenu i mjestu utvrđivanja štete na drugom brodu

Protestno pismo

To the Master and Owners of M/V: _____

Gentlemen, On behalf of my owners and their underwriters I give you formal notice holding you and your owners solely responsible for all losses or damage whatsoever sustained by my owners in consequence of the collision between my ship and your M/V _____ wich occurred on _____. I also give you notice that a survey will be held on bord my vessel at ____ hours on _____. You are invited to send a representative without prejudice, (Signed) Master, M/V _____

U slučaju da na protestnom pismu piše više podataka, zapovjednik ga potpisuje uz opasku:

Signed for receipt of notice only. Fault of liability of any kind denied.